

Slutevaluering af frikommuneforsøget

17 Skattefri nabohjælp

Forsøget er undersøgt af: Administration, Fællessekretariatet,
v/ sekretariatschef Lene Vangsgaard Clausen, lene.clausen@fredericia.dk, 7210 7644, 2266 2253.

Forfatter: Holger Folkmann Villumsen, frikommunekoordinator, Team Jura, Fællessekretariatet.

18-04-2016

Sag 16/1049

1. Forord

Formålet med ansøgningen om tilladelse til gennemførelse af et frikommuneforsøg under overskriften *Skattefri nabohjælp* var at afklare rækkevidden af gældende regler i ligningsloven. Ansøgningsprocessen gav den ønskede afklaring.

2. Sammenfatning

Formålet med ansøgningen var at fremme selvhjælp blandt borgere i de sociale boligbyggerier Sønderparken og Korsværtparken i Fredericia på en måde, så de ikke risikerede at skulle betale skat af frivilligt arbejde. Skat havde i første omgang afvist at afgive et entydigt svar herom til Fredericia Kommune.

Efter indsendelse af ansøgning om frikommuneforsøg ændrede Skat standpunkt, hvilket skete med henvisning til en ændring i ligningsloven. Dermed var grundlaget for gennemførelse af et frikommuneforsøg ikke længere til stede. De frivillige beboere fik anvist en vej til at hjælpe andre beboere uden at hverken yder eller modtager af hjælp risikerede betaling af skat.

Kort efter bekræftede Økonomi- og Indenrigsministeriet, at de påtænkte aktiviteter kunne ske uden betaling af skat indenfor gældende regler.

3. Beskrivelse af forsøget

Ansøgningen om dette frikommuneprojekt var et forsøg på at løse en skattemæssig udfordring, der opstod som et led i Fredericia Kommunes bestræbelser på at udvikle og understøtte frivilligheden i kommunen. Fra England var der indhentet erfaringer med civilsamfundsprojekter under overskriften Big Society. Mere konkret ønskede Fredericia Kommune at medvirke til skabelse af fællesskaber og sociale netværk gennem nabohjælp med det formål at forebygge og afhjælpe ensomhed især blandt udsatte grupper. Nært knyttet til disse bestræbelser var også projektet Bydelssundhed, der handlede om at højne sundhed, livskvalitet og deltagelse i lokalsamfundet.

I foråret 2012 etableredes på kommunalt initiativ foreningen *Imellem os – Sønder/Korsvær*, og der blev indgået et partnerskab mellem foreningen, Fredericia Kommune og Copenhagen Living Lab for at virkeliggøre ideen i kommunens to største boligområder, Sønderparken og Korsværtparken, som havde status af ghettoområder.

Kommunen var opmærksom på, at der kunne være en skattemæssig problemstilling for dels yderne af nabohjælpen dels modtagerne af nabohjælpen. Det var en forudsætning for de tre involverede deltagere i partnerskabet, at nabohjælpen kunne ydes frivilligt uden skattepligt og dermed følgende bureaukrati.

Skat afviste at behandle kommunens direkte spørgsmål herom og vedlagde dette svar en generel vejledning. Kommunens revisor (Deloitte) blev derfor bedt om en fortolkning af svaret og den vedlagte generelle vejledning. Svaret fra revisoren var, at nabohjælpen sandsynligvis ville være skattepligtig for modtagere af hjælp. Der var en række betingelser, som skulle opfyldes, før nabohjælp kunne anses for skattefri, og én af disse betingelser var, at der skulle være personlige relationer mellem ydere og nydere af nabohjælp. Denne ene betingelse kunne nok ikke opfyldes af en forening med mange medlemmer.

Undervejs blev Fredericia Kommune opmærksom på, at der var tilsvarende nabohjælpsprojekter i andre kommuner. Dette understregede behovet for en entydig afklaring af retstilstanden på dette område. Almindelig hjælpssomhed overfor andre end familiemedlemmer og venner burde værdsættes og ikke beskattes af samfundet.

I oktober 2012 afsendte Fredericia Kommune derfor en ansøgning om tilladelse til at gennemføre frikommuneforsøget *Skattefri nabohjælp*. Skats svar og fortolkningsnotatet fra kommunens revisor vedlagdes ansøgningen. Samtidig bemærkedes, at Fredericia Kommune ønskede hurtig indledning af aktivitet på området frem for langtrukken diskussion om retstilstanden.

Foreningen *Imellem os – Sønder/Korskærs* aktiviteter skulle således være ydelse af en udstrakt hånd til beboere og naboer i samme boligområde gennem almindelig medmenneskelig hjælpsomhed og med det helt overordnede mål at forebygge og afhjælpe ensomhed blandt udsatte grupper. Hverken konkurrencemæssige hensyn eller kommercielle interesser ville blive krænket af forsøget.

4. Evalueringsmetode

De kommunalt ansatte, der var involveret i den administrative proces bag denne forsøgsansøgning, er ikke længere ansat i Fredericia Kommune. Denne evaluering er derfor skrevet af frikommunekoordinatoren, der fik opgaveområdet overdraget ultimo 2015. Som kildemateriale er anvendt arkivalsk materiale i ESDH-systemet Acadre og interview med en værestedsmedarbejder og en frivillig beboer. Ingen af disse havde viden om, at der skulle have været administrativ aktivitet efter modtagelse af svaret på ansøgningen om at gennemføre forsøget.

5. Forsøgets resultater

I brev af den 31. januar 2013 meddelte Skat en ny tolkning af ligningsloven. Den var anderledes end den, der havde været årsag til, at Fredericia Kommune så sig nødsaget til at indsende en ansøgning om tilladelse til at gennemføre et frikommuneforsøg under overskriften Skattefri nabohjælp. Brevet indeholdt en praktisk anvisning på, hvorledes frivilligt arbejde kunne udføres, uden at der ville opstå skattepligt hos frivillige borgere i Sønderparken og Korskærparken. Dette skete med henvisning til en ny bestemmelse i ligningslovens § 7 Å.

Nyheden i Skats brev var, at Skat nu viste en praktisk og direkte vej til hurtig etablering af personlig relation mellem modtageren af hjælpen og den, der hjælper. Denne relation opstår ifølge Skat, når parterne mødes for at tale om det, der er behov for hjælp til at udføre. I et sådant møde konstaterer parterne, ... *"om de har "kemi" sammen, inden den frivillige hjælper begynder at komme hos den pågældende for at hjælpe med indkøb ..."* osv. På denne baggrund var det nye i Skats *"opfattelse, at der dermed skabes den tilstrækkelige personlige relation mellem den, der hjælper, og den, der modtager hjælpen ... En relation som med tiden udbygges yderligere når den frivillige hjælper kommer hos modtageren af hjælpen."*

Den 11. februar 2013 udsendte Økonomi- og Indenrigsministeriet en liste over nye frikommuneforsøg, der var udviklet i samarbejde mellem frikommuner og ministerier. Som nr. 18 er findes Frivillig nabohjælp uden skattepligt opført. Her bemærkes, at ... *"forsøget kan ske indenfor gældende regler"*.

På denne baggrund var der ikke grundlag for at anvende administrative ressourcer på at overvåge og registrere hverdagen i de to boligområder indenfor rammerne af et frikommuneforsøg.

Skattefri nabohjælp praktiseres i dag i Sønderparken og Korskærparken. Der er eksempelvis besøgsvenner og borgere, som hjælper med ophæng af billeder og samling af nyindkøbte møbler.